

TARTALOM

BEVEZETÉS. Egy alternatív szemléletű politikatudomány körvonalazása	13
---	----

Első könyv ► **TÉNYEK**

I. FEJEZET. Tények a politikában és a politikatudományban	33
1. A történettudomány példája	33
2. A politológia mint ténytudomány	35
3. A politika és a politológia tényei	37
4. A politológus tényvizsgálata	40
5. A tudományos ténytermelés dilemmái	43
6. A tények típusai	46
II. FEJEZET. A politika nyelvi tényei	49
1. Viták a nyelvi tények státusáról	49
2. Michael Oakeshott a politikai tényekről és a nyelvről	51
3. A beszéd rögzítésének jelentősége	54
4. A politikai szövegek mint források	56
5. A politikai nyelv tudományos értelmezése	59
6. Diszkurzív politikatudományi iskolák	62
7. A diszkurzív politikatudomány és a nyelvi tények	66
III. FEJEZET. Politikai cselekedetek és értelmezések	68
1. A cselekedetek szövegszerűsége és olvashatósága	68
2. A politikai cselekedetek intencionalitása	70
3. Kontingencia a politikai cselekedetekben	74
4. A cselekedetek kontextualitása	78
5. A tettek ideje mint narráció	81
6. A politikai tett mint vita	83
IV. FEJEZET. A politikai tárgyak jelentéstana	86
1. A politikai tárgyiságok előállása	86
2. A redukált politikai tárgyak jelentése	88
3. A komplex tárgyak politikai szimbolikája	93
4. A politikai tárgyiságok megismerésének dilemmái	97

Második könyv ▶ **MEGISMERÉSEK**

V. FEJEZET. A megismerő ember: nézőpontok a politika megismerésében	105
1. Kimeríthetetlen valóság, változó perspektívák	105
2. A politika különböző rétegeinek megismerése	108
3. A jelenlét és a nézőpontok viszonya	111
4. Nézőpontok és megismerési korlátok	114
VI. FEJEZET. A politikai tény mint esemény és szituáció	118
1. Tények az értelmezési és cselekvési viszonyokban	118
2. A múlt idő és a jelenvaló tér megtapasztalása	121
3. A narratív értelmezés	123
4. A politikai tér és a stabil állapot értelmezése	127
5. Az esemény és struktúra viszonya	129
VII. FEJEZET. Lehetőség és szükségszerűség a politikában	132
1. A lehetőség megismerésének nehézségei	132
2. Arisztotelész a politika esetleges természetéről	134
3. Max Weber a politikai kontingenciáról	136
4. Lehetőség a történelemben	138
5. A lehetőség eliminálása	143
6. A politikai kontingencia felszámolása	147
VIII. FEJEZET. Fikció és realitás a politikában	150
1. A politikai fikció ereje	150
2. Jürgen Habermas a fikciós nyelv természetéről	153
3. A fikció helyei: a múlt, a jövő és a távoli terület	155
4. A magyarázat és a megértés konvergenciája	158
IX. FEJEZET. A politikai tapasztalatok és tények általánosítása	165
1. Az általánosítás nehézségei	165
2. Az absztrakt fogalmi és a cselekvő általánosítások	168
3. A tipikus mint művészi különös, erkölcsi példa és politikai képviselő	171
4. A kivétel szerepe a politika megismerésében	175
5. Az általánosító politikai cselekedet	179

Harmadik könyv ▶ **KERETEK**

X. FEJEZET. Intézmények és intézményfelfogások	189
1. A jogi és a magatartási intézményértelmezések	189
2. Közgazdasági, szociológiai és történettudományi intézményfelfogás	192
3. A diszkurzív institucionalizmus megjelenése	197
4. A diszkurzív felfogások megoldatlan problémái	198

XI. FEJEZET. Diszkurzív intézményesedés és a politika	201
1. A szöveg és diskurzus saját joga	201
2. A diszkurzív intézményesedés immanenciája	204
3. A cselekvő diskurzus általánosodása	208
4. Diszkurzív politikai intézmények	212
XII. FEJEZET. Szervezetelméletek	217
1. A szervezet „felfedezése”: Max Weber	217
2. A szervezetek struktúrája: a kontingenciaelmélet	220
3. A szervezetek fejlődéstörténeti magyarázata	225
4. Magatartás-tudományi döntésemélet	229
XIII. FEJEZET. Interpretatív szervezetfelfogás	236
1. Az elmélet tudományszemléleti újdonsága	236
2. A szervezetek interpretatív szempontú sajátosságai	240
3. Stabilizálás és intézményesítés	245
4. A szervezetek kutatása	249
5. Az interpretatív felfogás akceptálásának nehézségei	253
XIV. FEJEZET. A politikai szervezetelmélet alapjai	257
1. Megkülönböztetések és értelmezések	257
2. A stabil politikai szervezet mintája: az állam	260
3. A képlékeny szervezet mintája: a párt	265
4. Diszkurzív politikai szervezetfelfogás felé	270
 <i>Negyedik könyv</i> ▶ SZEREPLŐK	
XV. FEJEZET. A politikai ellenségek értelmezéstana	281
1. Közellenség és magánellenség	281
2. Az abszolút ellenség és a semleges fél	284
3. Az igazságos háború és a közösségi önzés	288
4. Az erőszak nyelve és a hódítás	290
5. A leigázott és megszólalásának lehetősége	296
XVI. FEJEZET. Politikai ellenfelek	303
1. A pártok mint intézményesített ellenfelek	303
2. Ellenfél vagy ellenség	308
3. Az ellenségkonstruálás nyelvi stratégiái	312
4. Az ellenséges szembenállások politikai valósága	320
5. Küzdelem a párt politikai egységéért	327
XVII. FEJEZET. Szövetségesek és szövetségek	330
1. Politikai szövetségkötők és a szövetkezés feltételei	330
2. A szövetkezés és szétválás diszkurzív stációi	334
3. Tárgyalások, elvek, kompromisszumok	338
4. A szerződés-kötés mint intézményesedés	342

XVIII. FEJEZET. Független politikai szereplők	345
1. A citoyen színre lépése	345
2. A dolgozó mint állampolgár	349
3. A választópolgár és nem választása	355
4. A kritikai értelmiség	360
5. Politikai példaképek és utópiák	363
XIX. FEJEZET. Idegenek a politikai közösségben	368
1. A diplomata mint állami idegen	368
2. A migráns mint individuális idegen	374
3. A közösség politikai vendégei	381
4. Kirekesztett politikai szereplők	384
<i>Ötödik könyv</i> ▶ ÜGYEK	
XX. FEJEZET. Közügy a primer közösségek világában	395
1. Közösségek közpolitikája és a hagyomány	395
2. Családi-rokoni kapcsolatok és szerepük a családalapításban	398
3. Közfeladat a családban: a gyermek születése és felnevelése	403
4. Az idős emberek helyzete	406
5. Szomszédsági-lakóhelyi közösségek és a kölcsönös segítség politikája	410
6. A köztulajdon gondozása és a közlegelő esete	414
XXI. FEJEZET. Civilszervezetek és közügyek	420
1. Civil társadalom és civil szerveződés	420
2. Közgazdaságtani, szociológiai és politológiai megközelítések	422
3. Ami nem civil: profitorientált, állami és hatalmi	427
4. Ami civil: közcélúság, önkéntesség és önkormányzó működés	434
5. Közügyek a civilszervezetekben	440
XXII. FEJEZET. Közügyek a tanácskozó testületek előtt	444
1. Testületi közösségek	444
2. Az instrumentális racionalitás kérdőjelei	447
3. Deliberatív (diszkurzív) logikák	452
4. A tanácskozó testületek funkciói	456
XXIII. FEJEZET. Közjó a képviseleti demokráciában	461
1. Közügy és közjó	461
2. Normatív közjó és objektív közérdek	463
3. Az (újra)értelmezett közjó	466
4. Képviselet-elméletek	469
5. Ankersmit a politikai reprezentációról	472
6. A diszkurzív közjó	476

XXIV. FEJEZET. Közigazgatás és közügy	480
1. A közigazgatás szervezete és jogszerűsége	480
2. A közigazgatás legitimitása: demokratizmus és hatékonyság	483
3. Kiszámíthatóság, egyenlőség, biztonság, szervezés	487
4. Közügyek és közfeladatok a közigazgatásban	491
5. Szakpolitikák: testek, tudások, közösségek, tárgyiságok	495

Hatodik könyv ▶ **KUTATÁSOK**

XXV. FEJEZET. Közvélemény-kutatás és közvélemény	507
1. A közvélemény-kutatások jelentősége	507
2. Kutatások és eredmények	510
3. Előfeltevések és érvényességek	515
4. Közügyek a közvélemény-kutatások tükrében	521
XXVI. FEJEZET. Közügyek napirenden	526
1. A napirendkutatás és az agenda setting sztori	526
2. Hatások és összefüggések: eredmények és problémák a napirendkutatásban	528
3. Küzdelem a témák meghatározásáért: a magyarországi kutatások eredménye	533
4. Az agenda setting és a közügy	537
XXVII. FEJEZET. Népszavazás közügyekről	542
1. A népszavazás mint jogi és politikai intézmény	542
2. Érvek a népszavazás ellen és mellett	546
3. A népszavazási kérdés megfogalmazásának nehézségei	551
4. Mire és miért szavaz az állampolgár	555
5. A népszavazási eredmény értékelése és értelmezése	559
XXVIII. FEJEZET. Közügyek diszkurzív vizsgálata	564
1. A szavak és szövegek a politikában	564
2. A politikai szövegek jellege és státusa	567
3. A diskurzuselemzés módszerei és eljárásai	572
XXIX. FEJEZET. Közpolitikai diskurzuselemzések	581
1. Kudarcok és kiútkeresések a közpolitikai vizsgálatokban	581
2. Argumentatív diskurzuselemzés	583
3. Narratív közpolitikai elemzés	588
4. Kulturális közpolitikai elemzés	591
5. Etnográfiai közpolitikai elemzés	595
6. A diskurzuskoalíció kérdései	598

Hetedik könyv ► **POLITOLÓGIÁK**

XXX. FEJEZET. A tudás és a hatalom viszonya	605
1. Platón: a hatalom alárendelése a tudásnak	605
2. Thomas Hobbes: a tudás alárendelése a hatalomnak	608
3. Immanuel Kant a tudás és hatalom közötti közvetítésről	611
4. Max Weber: tudás és hatalom elválasztása	615
5. Hayden White az értelmezés politikájáról	619
6. A tudás és a hatalom differenciált szemlélete	622
XXXI. FEJEZET. Homo politologicus	627
1. A politológus státusa	627
2. Adekvát tudás és politikai részvétel	630
3. A tudomány nyelve és a politizálás	635
4. A politológus a társadalomban	638
XXXII. FEJEZET. Polifonikus politológia	642
1. A többszólamú politikatudomány lehetősége	642
2. Kutatói szempontok explicitté tétele	645
3. A sokoldalú politikatudomány	649
4. A polifonikus politológia tagoltsága	652
XXXIII. FEJEZET. A politikatudomány mint önálló diszciplína	657
1. A politológia módszertani és diszciplináris inautentikussága	657
2. A társadalomtudományok jellege és a politika tanulmányozása	660
3. Az önálló politikatudomány szemléleti keretei	664
4. Az autentikus politikatudomány felé	668
IRODALOM	675
FORRÁSOK	695
ELŐZMÉNYEK	699